

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

86. PLENÁRIS ÜLÉS, 2010. OKTÓBER 5. ÉS 6.

A Régiók Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatoknak a jövőbeli környezetvédelmi politikában betöltendő szerepe (előzetekintő vélemény)

(2011/C 15/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy véli, hogy a helyi és a regionális önkormányzatoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk az EU környezetvédelmi politikájának kialakításában. Bevonásuk jobb végrehajtást és felelősségérzetet garantál. A többszintű kormányzás innovatív módszerei – többek között a már meglévő hálózatok és platformok lehetőségeinek kiaknázása – elősegítik majd, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok proaktívan elkötelezzék magukat. A Polgármesterek Szövetsége ebben a vonatkozásban hivatkozási alapnak tekinthető, az elképzelést pedig ki lehetne terjeszteni az uniós környezetvédelmi politika más kulcsfontosságú területeire is;
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós környezetvédelmi jog konkrét területeken történő alkalmazása során felmerülő regionális és helyi problémákkal és megoldásokkal foglalkozó éves fórum közös megrendezésének lehetőségét, az Európai Parlamentet pedig arra kéri, hogy vonja be az RB-t az európai környezetvédelmi jog végrehajtásával kapcsolatban az Európai Bizottsággal folytatott vitáiba;
- felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a hatáskörök belső elosztásának tiszteletben tartását, valamint léptessenek életbe megfelelő konzultációs eljárásokat, például hozzanak létre az államigazgatási szervezeteknek, a régióknak és a helyi önkormányzatok szövetségeinek szakértőiből álló „dokumentációs munkacsoportokat” a teljes politikai ciklus során folytatandó együttműködés érdekében;
- támogatja a környezetvédelmi ellenőrzésekre vonatkozó általános és kötelező erejű keretrendszer elképzelését. Az ellenőrzés formájának és tartalmának részleteit nemzeti szinten kellene szabályozni és regionális és helyi szinten kellene kidolgozni az uniós és alacsonyabb szinteken meghatározott alapelvekből kiindulva;
- hangsúlyozza, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program kulcsfontosságú pillére lenne a jövőbeli Európa 2020 stratégiának, és arra szükség van a stratégia környezetvédelmi politikára gyakorolt hatásainak értelmezése érdekében. A cselekvési programnak egyértelmű célokat és menetrendeket kell megállapítania, valamint fenn kell tartania a talajvédelemre irányuló közös tematikus stratégiát, amely egy talaj-keretirányelv elfogadásának célját is magában foglalja.

Előadó:	Paula BAKER (UK/ALDE), Basingstoke and Deane önkormányzati képviselője
Referenciaszöveg:	A spanyol elnökség felkérése

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. Általános megjegyzések

1. üdvözli a „Jobb környezetvédelmi politikai eszközök” kezdeményezésbe és a hetedik környezetvédelmi cselekvési programra irányuló munkába való bekapcsolódását, mivel a helyi és a regionális önkormányzatok kulcsfontosságúak a környezetvédelmi politika megvalósításához és a kézzelfogható eredmények eléréséhez;

2. örömmel fogadja a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatban számos helyi és regionális önkormányzat által már elvégzett kiváló munkát, és tovább kívánja őket ösztönözni;

3. elismeri, hogy a hatékony alkalmazás akadályt jelent. 2008-ban az uniós jogszabályok megsértésének összes esete közül 23,5 % (481) a környezettel függött össze, ⁽¹⁾ ami azt jelzi, hogy tovább folyik a környezet károsítása és a verseny torzulása;

4. ebben a véleményben arra törekszik, hogy kiemelve a környezetvédelem hatékonyságának növelését szolgáló lehetőségeket valamennyi kormányzati szinten és a szakpolitika kidolgozásának valamennyi szakaszában;

B. A koordináció és a kormányzás javítása

5. úgy véli, hogy a helyi és a regionális önkormányzatoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk az EU környezetvédelmi politikájának kialakításában. Bevonásuk jobb végrehajtást és felelősségérzetet garantál. Az RB többszintű kormányzásra vonatkozó elképzelését alkalmazni kell az EU környezetvédelmi politikájára, és az uniós, a nemzeti és a regionális vagy a helyi szint közötti háromoldalú szerződésekre irányuló kísérleti munkát ki kell terjeszteni. ⁽²⁾ Ez a különböző kormányzati szintek között valódi felelősségmegosztást tenne lehetővé a megállapodás tárgyát képező eredmények elérése érdekében;

6. úgy véli, hogy a többszintű kormányzás innovatív módszerei – többek között a már meglévő hálózatok és platformok lehetőségeinek kiaknázása – elősegítik majd, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok proaktívan elkötelezzék magukat ahelyett, hogy az uniós jognak a tagállamok közvetítésével történő egyszerű végrehajtására hagyatkoznának. Európai régiókban és városokban számos példa van arra, hogy tagállami fellépés hiányában a helyi szintek léptek fel határozottan, ilyen például a helyi szinten végrehajtott Agenda 21, amely az 1992-es környezetvédelmi csúcstalálkozóból indult ki. A Polgármesterek Szövetsége ebben a vonatkozásban hivatkozási alappal tekinthető;

⁽¹⁾ COM(2009) 304 végleges, az Európai Bizottság weboldala: „Statistics on environmental infringements” (A környezetvédelmi jogsértésekre vonatkozó statisztikák).

⁽²⁾ CdR 89/2009 fin, COM(2002) 709 végleges.

7. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogy integrált megközelítést és ágazatközi koordinációt alkalmazva kiterjeszthető-e ez az elképzelés az uniós környezetvédelmi politika más kulcsfontosságú területeire, például a biológiai sokféleség, a hulladék- és vízgazdálkodás, a zaj- és a levegőtisztaság, továbbá a földhasználat területére;

8. sajnálatosnak tartja, hogy bár a regionális és a helyi önkormányzatoknak vannak egyértelmű környezetvédelmi feladataik, az uniós környezetvédelmi jogszabályok a tagállamokra irányulnak, és csak egy „illetékes hatóság” (ritkán „hatóságok”) kijelölését kéri, emellett csak kivételesen említenek együttműködést; ⁽³⁾

9. sajnálatosnak tartja, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának javítását célzó európai bizottsági tervek nem helyeznek kellő hangsúlyt a jó helyi és regionális kormányzást támogató fellépésekre; ⁽⁴⁾

10. rámutat, hogy a Lisszaboni Szerződés 11. cikke az európai intézmények határozottabb párbeszédét és konzultációját írja elő. A helyi és a regionális önkormányzatok úgy vélik, hogy ez az új rendelkezés új lehetőségeket nyújt az uniós szakpolitika kialakításában betöltött szerepük erősítésére. Ezen túlmenően a szubszidiaritás elvét kiterjeszti a regionális és a helyi szintre, továbbá a szubszidiaritásról szóló jegyzőkönyv 5. cikke kimondja, hogy minden jogalkotási aktus tervezetének tartalmaznia kell adatokat a tervezet előrelátható pénzügyi hatásairól, továbbá a tagállamok, illetve adott esetben a régiók által annak végrehajtására elfogadandó jogszabályokra vonatkozó hatásairól;

11. úgy véli, hogy az Európai Bizottság hatásvizsgálatát ki kellene terjeszteni a helyi és a regionális szintre, és a területi hatásvizsgálatnak irányadó gyakorlattá kellene válnia;

12. arra kéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy módosítsák azokat a jogalkotási javaslatokat, amelyek messzeemenően befolyásolják a helyi és a regionális önkormányzatokat, és a módosítások esetében is végezzenek hasonló hatásvizsgálatot, mint az eredeti javaslatnál;

13. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása gyakran jelentős adminisztratív és pénzügyi kötelezettségvállalást tesz szükségessé, valamint tartalmi és szakmai kompetenciát és politikai szándékot követel. A helyi és regionális intézményi struktúrára gyakorolt hatás megismerése segíthet a jelentősebb pénzügyi ösztönzők, valamint az európai és a nemzeti támogatás szükségességének megindokolásában;

⁽³⁾ A Brussels Environment (IBGE) 2010-es tanulmánya „The Regional Dimension in EU Environmental Regulations and Directives” [az EU környezetvédelmi rendeleteinek és irányelveinek regionális dimenziója] címmel, <http://www.eapdebate.org/files/files/study-regionaldimension.pdf>.

⁽⁴⁾ COM(2008) 773/4.

14. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak mindenképpen közös eszközöket kell rendelkezésre bocsátania, amelyekkel elegendő forrás biztosítható a helyi és regionális önkormányzatoknak a kitűzött célok megvalósításához;

15. nyomatékosítja, hogy valamennyi kormányzási szinten jobb kommunikációra van szükség a szakpolitika kidolgozásának valamennyi szakaszában, beleértve az olyan információs rendszerekbe és internetes eszközökbe tett beruházásokat is, amelyek átláthatóvá teszik a környezetvédelmi információkat a nagyközönség és a közintézmények számára. A helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő jelentéstételi teher információs és kommunikációs technológiákkal csökkenthető anélkül, hogy mindez befolyásolná a jogszabályok hatását;

16. azt tanácsolja, hogy a nemzeti környezetvédelmi minisztériumok hozzanak létre az államigazgatási szerveknek, a régióknak és a helyi önkormányzatok szövetségeinek szakértőiből álló vertikális „dokumentációs munkacsoportokat” a teljes politikai ciklus során folytatandó együttműködés érdekében;

17. az uniós LIFE+ program határozott népszerűsítését szeretné látni Európa valamennyi régiójában az innovatív helyi intézkedések fellendítése, valamint a „Környezetvédelmi politika és kormányzás” vetület hatásának és ismertségének fokozása érdekében;

18. örömmel fogadja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy jöjjenek létre az Európai Bizottság személyzetét és a tagállami kapcsolattartó pontokat tömörítő állandó végrehajtási hálózatok.⁽⁵⁾ A tagállami kapcsolattartó pontokat helyi és regionális közigazgatási tisztviselőket magukban foglaló nemzeti végrehajtási munkacsoportoknak kellene támogatniuk;

19. szorgalmazza, hogy a Tanács további késedelem nélkül tegyen további lépéseket a környezetvédelmi ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről szóló, az Európai Parlament által 2004-ben jóváhagyott irányelvjavaslattal kapcsolatban. Ez teljes körűen megvalósítaná az Aarhusi Egyezményt, és hozzájárulna a környezetvédelmi jog jobb és következetesebb végrehajtásához;

20. szorgalmazza a jogsértésekkel és az uniós környezetvédelmi jogszabályok betartásának elmulasztásával foglalkozó igazságszolgáltatási rendszerek közötti tudásmegosztást;

21. támogatja az Európai Parlamentnek a környezetvédelmi ellenőrzésekre vonatkozó általános és kötelező erejű keretrendszerre irányuló felhívását, egy környezetvédelmi ellenőrző testület létrehozását, valamint a környezetvédelmi jog végrehajtásának és alkalmazásának (IMPEL) elősegítésére létrehozott európai uniós hálózat megerősítését.⁽⁶⁾ Az ellenőrzésekre létrehozott kötelező erejű jogi eszköz csökkentheti az EU régiói és városai között az eltérő ellenőrzési rendszerek miatt fennálló tisztességtelen versenyt, továbbá egységes jogi fellépést biztosíthat. Az ellenőrzés formájának és tartalmának részleteit

azonban nemzeti szinten kellene szabályozni és regionális és helyi szinten kellene kidolgozni az uniós és alacsonyabb szinteken meghatározott alapelvekből kiindulva;

22. megismétli azt az ajánlását, hogy az IMPEL-hálózat terjedjen ki valamennyi tagállamon belül a helyi és regionális szintre, ami erős nemzeti IMPEL-hálózatok kialakítását is magában foglalhatja az IMPEL-eredmények széles körben történő terjesztése érdekében;⁽⁷⁾

C. Hatékonyabb kapcsolatok kialakítása a szakpolitikák között

23. üdvözli a Regionális Politikai Főigazgatóság és a Környezetvédelmi Főigazgatóság közelmúltbeli, annak érdekében végzett munkáját, hogy az előbbinek az intézkedései maradéktalanul tiszteletben tartsák a környezetvédelmi követelményeket, továbbá úgy véli, hogy erre a következetességre valamennyi szervezeti egységben szükség van. Az Európa 2020 stratégiában jelzett holisztikus menetrend üdvözlendő, azonban határozott területi dimenzióra van benne szükség;

24. nyomatékosítja, hogy a 2013 utáni uniós költségvetés és valamennyi kohéziós és mezőgazdasági célú uniós finanszírozás felülvizsgálatakor vegyék figyelembe a szakpolitikai következetességet és a környezeti hatásokat;

25. hangsúlyozza, hogy vannak nem szándékos ellentmondások a környezetvédelmi jogszabályok különböző elemei között. A hulladékminimalizálást például mind a hulladékokról szóló, mind a termékekről szóló irányelvben szabályozni kell. Az egyértelmű, félreérthetetlen és eredményre összpontosító jogszabályokkal a szabályozások célirányosabbá válnak, valamint elfogadottságuk és végrehajtásuk is javul;

26. hangsúlyozza, hogy amikor az Európai Bizottság európai jogszabályokat szövegez vagy vizsgál felül, konzultálnia kell a helyi és a regionális önkormányzatokkal. Az ő értékes tapasztalatuk segíthet más szakpolitikákhoz viszonyított következtetések vagy káros hatások korai feltárásában, és javíthatja a jogalkotás hatékonyságát;

27. arra törekszik, hogy enyhítse a piactorzulásra vonatkozó szabályokat, amennyiben ezek akadályt jelentenek a környezetbarát közbeszerzés előtt;

28. nyomatékosítja, hogy a környezeti hatás forrását tárgyaló jogszabályok elengedhetetlenek a környezetvédelmi célkitűzések megvalósításához, valamint annak biztosításához, hogy a helyi és a regionális önkormányzatok betartsák a következetességre vonatkozó kötelezettségeiket. A helyi és a regionális önkormányzatok például nem befolyásolhatják a járművek kibocsátásaira vonatkozó előírásokat, de kötelesek betartani az uniós levegőtisztasági célértékeket;

29. támogatja olyan piaci alapú eszközök alkalmazását, amelyek tükrözik egy-egy árucikk vagy szolgáltatás teljes költségét, és a vásárláskor a fogyasztó tudomására hozzák az annak élettartama alatti környezeti hatásokat, valamint hangsúlyozzák a gyártó felelősségét;

⁽⁵⁾ COM(2008) 773/4.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament 2008. november 20-i állásfoglalása a tagállamokban végzett környezetvédelmi ellenőrzések minimumkövetelményeinek megállapításáról szóló 2001/331/EK ajánlás felülvizsgálatairól.

⁽⁷⁾ CdR 36/2001 fin.

D. **Hogyan végezhetnek több környezetvédelmi munkát a helyi és a regionális önkormányzatok?**

Kormányzási kérdések

30. felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a hatáskörök belső elosztásának tiszteltben tartását, valamint léptessenek életbe megfelelő eljárásokat a helyi és a regionális önkormányzatokkal folytatandó konzultációhoz. A hatékony együttműködés – különösen a nemzeti, regionális és helyi közigazgatási tisztviselőkből álló „jogszabály-átültető munkacsoportok” között – elősegíti a kölcsönös egyetértést és a jogszabályok sikeres végrehajtását; ⁽⁸⁾

31. kiemeli a helyi és a regionális önkormányzatoknak a környezeti adatok gyűjtésében betöltött sarkalatos szerepét. Annak biztosítása érdekében, hogy az EU környezeti állapotára vonatkozó jelentések és mutatók következetesek, hatékonyak és megbízhatóak legyenek, szükség van az önkormányzatok, a régiók és a tagállamok közötti megfelelő felelősségi körökre, információáramlásra és megfelelő forrásokra;

32. ösztönzi a feladatkörök átláthatóságát, különösen az uniós környezetvédelmi jogot végrehajtó, valamint a környezetvédelmi szolgáltatásokat vagy infrastruktúrát és a területrendezést ellátó szervezeti egységek között;

Információmegosztás

33. szorgalmazza, hogy a nemzeti és regionális környezetvédelmi minisztériumok és ügynökségek – a helyi és regionális önkormányzatok képviselőinek részvételével – dolgozzanak ki útmutató dokumentumokat, köztük a helyi és regionális önkormányzatok által alkalmazandó eljárásokkal kapcsolatos eszközökre, referencia-paraméterekre és sablonokra vonatkozó konkrét javaslatokat. Ugyanakkor megfelelő intézkedéseket kell hozniuk az EU hasonló környezeti problémákkal küzdő helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés fokozására;

34. támogatja a helyes gyakorlatok helyi és regionális önkormányzatok közötti megosztásának értékét, ideértve az információhoz való hozzáférést, a köztudatba való bekerülést, illetve a nyelvi különbségek jelentette kihívások kezelésének módjait is;

A polgárok elkötelezése és bevonása

35. gratulál azoknak az önkormányzatoknak, amelyek ösztönzik és bevonják a polgárokat a területükre vonatkozó életminőséggel kapcsolatos közös és hosszú távú jövőkép kialakításába, összekapcsolva ezzel környezeti, társadalmi és gazdasági kérdéseket;

36. szorgalmazza a polgárok és a környezetük közötti kapcsolatok megerősítésére irányuló oktatás és kutatás támogatását. A polgárok nincsenek teljesen tisztában azzal, hogy a környezet milyen szerepet tölt be az életükben. ⁽⁹⁾ A helyi és a regionális önkormányzatok – mivel a helyi közösségekhez legközelebb lévő szintet jelentik – fokozottabb tudatosságot ösztönözhetnek minden életkorú polgár körében;

⁽⁸⁾ CdR 199/2009 fin; CdR 89/2009 fin; az EIPA 2009-es, „The institutional impacts of EU legislation on local and regional governments” [az uniós jogszabályoknak a helyi és regionális önkormányzatok gyakorolt intézményi hatásai] című tanulmánya

⁽⁹⁾ Az Eurobarométer által a közvéleménynek a környezettel szembeni hozzáállására vonatkozóan végzett speciális felmérések (biológiai sokféleség – 2010, éghajlatváltozás – 2009, környezet – 2008) szerint, lásd: http://ec.europa.eu/environment/working_en.htm.

37. úgy véli, hogy a hatóságoknak – lehetőleg az interneten keresztül – információterjesztési eljárásokat kell bevezetniük, és végre kell hajtaniuk az Aarhusi Egyezményt, ⁽¹⁰⁾ hozzáférést biztosítva a környezetvédelmi igazságszolgáltatáshoz, bevonva a nagyközönséget az uniós környezetvédelmi politika helyi végrehajtásának nyomán követésébe és megfelelő eszközöket hozva létre a részvételi demokrácia és a helyi felelősségérzet megteremtéséhez;

38. úgy véli, hogy az SKV- és a KHV-irányelv kulcsfontosságú jogi eszköz a helyi és a regionális környezetvédelmi politikát és a nyilvánosság részvételét tekintve ⁽¹¹⁾ annak érdekében, hogy a helyi tudást figyelembe vegyék, ugyanakkor tudomásul vegyék a költségek és a szaktudás tekintetében jelentkező kihívásokat;

39. olyan egyszerű és összehangolt nyilvános környezetvédelmi ellenőrzési mechanizmusok használatát javasolja a helyi és regionális önkormányzatoknak, amelyekkel egyszerűbben teljesíthetők a törvényi előírások, és amelyek a hatékonyság, az átláthatóság és a közös felelősségvállalás elveire épülve kedveznek az államigazgatás és a nyilvánosság közötti kapcsolatoknak;

Pénzügyek és horizontális integráció

40. arra kéri a helyi és a regionális önkormányzatokat, hogy építsék be a környezetet valamennyi tevékenységi területbe, például kockázati tőkével, üzleti anyagokkal és mikrohitelekkel támogatva a környezetbarát helyi vállalkozásokat, ideértve a környezetbarát közbeszerzésre vonatkozó tanácsadást is;

41. arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy legyenek környezettudatos közbeszerzők. A közbeszerzések az EU GDP-jének mintegy 16 %-át teszik ki, és azoknak a lehető legjobb környezetvédelmi értéket kell biztosítaniuk. Üdvözlendő ezért a környezettudatos közbeszerzésnek szentelt új weblap (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>) elindítása;

42. támogatja a vízügyi keretirányelv 9. cikkében és a hulladékokról szóló keretirányelv 14. cikkében előírt költségmegtérülési lehetőségek maximális kihasználását – előbbi annak érdekében, hogy a takarékosághoz és a hatékonysághoz ösztönzőket lehessen biztosítani, utóbbit pedig a környezeti költségeknek a felhasználó tudomására hozatala érdekében –, és ösztönzi hasonló gazdasági eszközök beépítését a jövőbeli javaslatokba;

43. támogatja a meglévő nemzeti tervezési rendszerek figyelembevételével a tervezés (és ezen belül a fenntartható területrendezés), valamint a gyártás és a forgalmazás szoros összehangolását az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság fejlesztése, a fenntartható termelés ösztönzése, valamint a forráshatékonyság és a megújuló energia népszerűsítése érdekében, és ennek révén „zöld” munkahelyek létrejötte, a fenntartható növekedés támogatása, továbbá a környezetre és az emberek egészségére gyakorolt káros hatások enyhítése céljával;

⁽¹⁰⁾ A környezeti ügyekben az információ-hozzáféréstről, a nyilvánoságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló ENSZ/EGB-egyezmény.

⁽¹¹⁾ CdR 38/2010 fin.

44. kéri, hogy a jövőben a határ régiókban, valamint a közös folyókkal, illetve határvizekkel elválasztott, egymással határos területeken alakítsanak ki politikát a környezetvédelmi kérdések kezelésére az Eurorégiók és hasonló partnerségi programok jobb helyi szintű kihasználása érdekében, hogy ezáltal befolyást gyakorolhassanak a szomszédos országban, és közös környezetvédelmi programokat dolgozthassanak ki és valósíthassanak meg;

E. Hogyan működhet közre az RB?

A szakpolitikák kidolgozásának szakaszában

45. felkéri az Európai Bizottságot, hogy alkalmazzon proaktív megközelítést, és már a szakpolitikák kidolgozásának korai szakaszában kérje fel az RB-t előrettekintő vélemények kidolgozására;

46. elkötelezett amellett, hogy folytassa az együttműködést az Európai Bizottsággal a bizonyos javaslatok által a helyi és regionális önkormányzatokra gyakorolt hatás kiértékelésében (területi hatásvizsgálatok), amit az RB szakosodott hálózatain – a szubszidiaritásfigyelő hálózaton és az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platformon keresztül valósít meg;

Mind a szakpolitikák kidolgozásának szakaszában, mind pedig a döntéshozatali szakaszban

47. elkötelezett amellett, hogy véleményeinek szövegezésében hasznosítsa a helyi és regionális önkormányzatok szakembereinek helyi szintű tapasztalatait. Ez magában foglalja az RB szakosodott hálózataival – a szubszidiaritásfigyelő hálózattal és az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platformmal – folytatott célirányos konzultációt, valamint a helyi és a regionális szövetségekkel és a kulcsfontosságú érdekelt felekkel tartandó meghallgatások megszervezését;

A döntéshozatali szakaszban

48. hangsúlyozza, hogy a Lisszaboni Szerződés – azáltal, hogy explicit módon bevezette az RB-vel folytatandó kötelező konzultációt – megerősítette az RB szerepét az EU éghajlatváltozással kapcsolatos politikájára irányuló döntéshozatalban, továbbá üdvözli a Lisszaboni Szerződés azon rendelkezését, amely újbóli konzultációhoz való jogot biztosít, ha valamely eredeti jogalkotási javaslat jelentősen módosul a jogalkotási folyamat során, lehetővé téve az RB számára felülvizsgált vélemények kidolgozását;

49. meg kívánja erősíteni a társjogalkotókkal, vagyis az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal a környezetvédelmi dokumentációkkal kapcsolatban folytatott együttműködést. Az Európai Parlament ENVI bizottsága megvizsgálhatná közös meghallgatások lehetőségét, és felkérheti az RB előadóit kulcsfontosságú RB-vevények előterjesztésére. A tagállamok felkérhetnék az RB-t, hogy rendszeresen vegyen részt a környezetvédelmi miniszterek informális tanácsülésén; ⁽¹²⁾

A végrehajtás javításával kapcsolatban

50. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós környezetvédelmi jog konkrét területeken – például a

vízügy vagy a biológiai sokféleség, a zaj, a levegő vagy a hulladék területén – történő alkalmazása során felmerülő regionális és helyi problémákkal és megoldásokkal foglalkozó éves fórum közös megrendezésének lehetőségét;

51. arra kéri az Európai Parlamentet, hogy vonja be az RB ENVE szakbizottságát az európai környezetvédelmi jog végrehajtásával kapcsolatban az Európai Bizottsággal folytatott konkrét ENVI bizottsági vitákba;

52. javaslatot tesz az „Európa Zöld Fővárosa” díj kidolgozására, továbbá hangsúlyozza azon óhaját, hogy részt kíván venni a díjat odaítélő zsűriben. E célból a következőket javasolja:

- költségvetési források a nyertesek számára a díjkiosztó rendezvény uniós hozzáadott értékének népszerűsítése érdekében, az „Európa Kulturális Fővárosa” díj esetéhez hasonlóan,
- azoknak az előnyöknek és annak az örökségnek a maximalizálása, amelyet a városok „Európa Zöld Fővárosa” minőségükben szereznek; ideértve az ismeretcsere és a legjobb gyakorlat nyertesének hálózatba szervezését is. Az RB rendezvények házigazdájaként, valamint az eredményekre vonatkozóan az RB-hez és az Európai Bizottsághoz intézett jelentéstétel formájában biztosíthatna támogatást,
- az RB igyekezzen az európai szintű rendezvényeket, a konferenciákat és a szakbizottsági üléseket az adott évben „Európa Zöld Fővárosa” címmel rendelkező városban megrendezni, hogy tovább fokozza a szakértelem és a bevált gyakorlatok cseréjét,
- „Európa Zöld Fővárosainak” ösztönzése arra, hogy néhány év múlva számoljanak be arról, hogy mit tettek még a fenntartható várospolitika terén. Fel kell kérni őket, hogy jelentős európai rendezvényeken osszák meg más városokkal és érdeklődő érintettekkel új eredményeiket és terveiket,
- a nyilvánosságnak a részvételi demokráciába való bevonását és a helyi felelősségérzetet népszerűsítő díj, amely azzal kapna regionális vetületet, hogy bevonja a város agglomerációját is az „Európa Zöld Fővárosa” díjhoz kapcsolódó tevékenységekbe,
- a kiválasztási eljárás finomítása, például lehetőséget biztosítva a zsűrinek arra, hogy meghallgassa a kiválasztottak listájára felkerült városok képviselőit, és látogatásokat szervezzen az adott városokba,
- a díj ismertségének fokozása érdekében az RB a díjkiosztó ünnepség egyik házigazdájává lehetne;

F. Egy jövőbeli környezetvédelmi politikai keretrendszer felé

Miért van szükség hetedik környezetvédelmi cselekvési programra

53. úgy véli, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési program szervesen hozzájárult az uniós környezetvédelmi vívmányok eddigi megvalósításához, és szükség van egy hetedik környezetvédelmi cselekvési programra is;

⁽¹²⁾ CdR 89/2009 fin.

54. hangsúlyozza, hogy egy hetedik környezetvédelmi cselekvési program megerősítené a fenntartható fejlődési stratégiát, és kulcsfontosságú pillére lenne a jövőbeli Európa 2020 stratégiának, amely gyakran utal a „környezetbarát növekedésre” és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékony gazdaságra való áttérésre. E kifejezések jelentéstartalmának szabatos megfogalmazása és a környezetvédelmi politikára gyakorolt kihatásai értelmezése érdekében szükség van egy hetedik környezetvédelmi cselekvési programra;

55. azzal érvel, hogy egy hetedik környezetvédelmi cselekvési program kedvezni fog a vállalkozásoknak, valamint a helyi és a regionális önkormányzatoknak – azáltal, hogy strukturált, hosszú távú tervezési keretet biztosít a nagyszabású infrastrukturális beruházásokhoz is;

56. rámutat, hogy a környezetvédelmi politikának minden szakpolitikai területbe be kell épülnie, ami kizárólag célzott jogszabályokkal nem valósítható meg;

57. attól tart, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési program – az első, kötelező erejű döntéseket tartalmazó jogi eszköznek minősülő környezetvédelmi cselekvési program – lejártakor egy újabb környezetvédelmi cselekvési program elfogadásának elmaradása a politikai elköteleződés hiányának minősülne egy, a polgárok számára kulcsfontosságúként elismert területen;

A hetedik környezetvédelmi cselekvési program lehetséges elemei

58. sajnálatosnak tartja, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési programban nem szerepel konkrét utalás a Régiók Bizottságára, és szorgalmazza, hogy a környezet tekintetében alkalmazott többszintű kormányzás elve fontos eleme legyen a hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak;

59. úgy véli, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program egy hosszú távú stratégiai tervezési dokumentum, amelynek egyértelmű célokat és menetrendeket kell megállapítania, a relatív célokról abszolút célokra kell áttérnie (például egy főre eső CO₂-kibocsátás) a konkrét környezetterhelések csökkentése érdekében, és egyértelmű környezetvédelmi eredményeket kell megfogalmaznia a környezet állapotáról szóló, 2010. évi jelentés alapján;⁽¹³⁾

60. megjegyzi, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtása során figyelembe kell venni a helyi és regionális önkormányzatok hatásköreit, valamint politikai és adminisztratív mozgásterét;

61. úgy véli, hogy a programnak a teljesítmények pontos összehasonlításának, valamint a legjobb gyakorlat érdemlege-sebb értelmezésének biztosítása érdekében tartalmaznia kell az adatkezelés és -gyűjtés alapvető felülvizsgálatát;

62. úgy véli, hogy a hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak szabályozással együtt kell ösztönöznie a piaci eszközök további használatát. A hatodik környezetvédelmi cselekvési program az erőforrás-hatékonyság javítása és a környezeti hatás minimálisra csökkentése érdekében előmozdította a gazdasági eszközök használatát. Ahol alkalmazzák ezt a megközelítést, ott enyhíti a helyi és a regionális önkormányzatok pénzügyi terheit, és javítja a végrehajtást;

63. kéri, hogy a 7. környezetvédelmi cselekvési program támogassa, hogy a régiók és a városok az éghajlatváltozás elleni helyi programok finanszírozása érdekében 2013-tól közvetlenül részesülhessenek az üveghatást okozó gázok kibocsátási kvótáinak kereskedelméből származó pénzügyi forrásokból;

64. azt javasolja, hogy a program hosszú távú legyen, legalább 2020-ig szóljon, mivel jelen pillanatban szükségünk van egy 2050-re vonatkozó tervre, és kapcsolódjon hozzá féldícs értékelés és nyomon követés, valamint köztes célokat tartalmazó egyértelmű ütemtervek;

65. az erőforrás-hatékonyságra vonatkozóan olyan rendszerszemléletű megközelítést javasol, amely konkrét célokat és menetrendeket tartalmaz a természeti erőforrások felhasználásának abszolút mennyiségű csökkentése tekintetében, továbbá javasolja a GDP olyan új definíciójának elfogadását, amely a környezeti hatást is figyelembe veszi;

66. határozottan szorgalmazza, hogy a különböző szakpolitikai területek közötti kapcsolatok maradjanak fenn, és az egyes területeken – például a területrendezés és a várostervezés, a városi mobilitás, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a zaj, a levegőszennyezés és az egészségügy területén – megállapított környezetvédelmi célkitűzéseket és követelményeket egységesítsék;

67. szorgalmazza, hogy a főbb költségvetési területekbe, például a vidékfejlesztés és a mezőgazdaság területébe a környezetvédelmi célkitűzések is kerüljenek be;

68. megjegyzi, hogy az EU népességének 75 %-a városokban él, továbbá a városok az üvegházhatásúgáz-kibocsátások 75 %-át okozzák, ugyanakkor oktatási, kutatási és innovációs központok is. A hetedik környezetvédelmi cselekvési programnak tartalmaznia kell egy egyértelmű városi dimenziót, valamint a városok elköteleződését és felhatalmazását célzó mechanizmust;

69. elismeri, hogy az éghajlatra, az élelmezésbiztonságra és a biodiverzitásra vonatkozó közös uniós célokat veszélyeztetik a talajdegradációs folyamatok. A talajvédelemre irányuló közös tematikus stratégiának, amely egy talaj-keretirányelv elfogadásának célját is magában foglalja, tehát továbbra is a hetedik környezetvédelmi cselekvési program részét kellene képeznie.

Kelt Brüsszelben, 2010. október 5-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO

⁽¹³⁾ A környezet állapotáról szóló, 2010 novemberében várható EKÜ-
jelentés.